

Apetitin toimittajien eettiset toimintaperiaatteet

1 Johdanto

Apetit Group ("Apetit") on sitoutunut vastuullisiin ja kestäviin liiketoimintakäytäntöihin koko arvoketjussaan. Vastuullisuustyömme keskittyy ympäristövaikutusten vähentämiseen, vastuullisten hankintojen edistämiseen sekä turvallisten ja reilujen työolosuhteiden varmistamiseen yhdessä liikekumppaneidemme kanssa. Säätelyn vaatimusten, huolellisuusvelvoitteiden sekä läpinäkyvyyttä ja kestävyyttä koskevien asiakasodotusten kasvaessa Apetit edellyttää toimittajiltaan vastaavaa korkeaa tasoa.

Nämä toimittajien eettiset toimintaperiaatteet määrittävät vähimmäisvaatimukset eettiselle, ympäristö- ja sosiaaliselle vastuulle, joita kaikkien Apetitin toimittajien* on noudatettava. Ne ovat erottamaton osa toimittajasopimusta sekä yhteistyötämme kestävän, jäljitettävän ja luotettavan toimitusketjun rakentamiseksi.

Apetit pyrkii toimimaan seuraavien periaatteiden ja sitoumusten mukaisesti, jotka muodostavat myös perustan Apetitin toimittajien eettisille toimintaperiaatteille. Apetit odottaa toimittajiensa pyrkivän mukauttamaan toimintansa näiden periaatteiden mukaisiksi.

- YK:n Global Compact -aloitteen kymmenen periaatetta ihmisoikeuksien ja työelämän oikeuksien edistämiseksi, ympäristön suojelemiseksi sekä korruption ehkäisemiseksi
- YK:n ihmisoikeuksien yleismaailmallinen julistus
- YK:n yritystoimintaa ja ihmisoikeuksia koskevat ohjaavat periaatteet
- Kansainvälisen työjärjestön (ILO) työelämän keskeiset periaatteet ja oikeudet
- YK:n lasten ja naisten oikeuksia koskevat sopimukset
- amfori BSCI (Business Social Compliance Initiative)
- amfori BEPI (Business Environmental Performance Initiative)

*Toimittaja = mikä tahansa luonnollinen henkilö tai oikeushenkilö, joka toimittaa Apetitille tuotteita, materiaaleja tai palveluja.

2 Liiketoiminnan eettisyys

2.1 Lakien ja säädösten noudattaminen

Toimittajan on noudatettava kaikkia sovellettavia kansallisia lakeja, säädöksiä ja toimialakohtaisia vaatimuksia kaikilla toiminta-alueillaan.

2.2 Reilu kilpailu

Toimittajan on kilpailtava reilusti ja noudatettava kaikkia asiaankuuluvia kilpailu- ja kartellilakeja. Asianmukaiset sisäiset standardit ja menettelyt tulee olla käytössä kilpailuvastaisten käytäntöjen estämiseksi.

2.3 Luottamuksellisuus ja tietosuoja

Toimittajan tulee suojata Apetitin liikesalaisuuksia, luottamuksellisia tietoja, henkilötietoja sekä muita vastaanottamiaan arkaluonteisia tietoja. Tällaisia tietoja on käsiteltävä huolellisesti, niitä saa käyttää ainoastaan niiden käyttötarkoituksen mukaisesti ja ne on suojattava sovellettavien lakien ja sopimusvelvoitteiden mukaisesti.

2.4 Tietoturva

Toimittajan on otettava käyttöön ja ylläpidettävä tarkoituksenmukaisia teknisiä ja organisatorisia toimenpiteitä tietoturvariskien arvioimiseksi ja hallitsemiseksi sekä varmistaa riittävä suojaus kyberuhkia, luvaton pääsyä, palveluhäiriöitä ja tietomurtoja vastaan. Toimittajan on varmistettava, että pääsy Apetitin järjestelmiin ja tietoihin on rajattu valtuutetulle henkilöstölle ja suojattu asianmukaisilla tunnistautumismenetelmillä, ja että mahdolliset alihankkijat noudattavat vastaavia tietoturva-vaatimuksia. Kaikki tietoturvaloukkaukset, jotka voivat vaikuttaa Apetitiin, sen toimintaan, tuotteisiin, palveluihin tai tietoihin, on ilmoitettava Apetitille ilman aiheetonta viivytystä ja joka tapauksessa 24 tunnin kuluessa havaitsemisesta.

Toimittaja ei saa käyttää asiakastietoja julkisissa tai kolmansien osapuolten tekoälypalveluissa ilman etukäteistä kirjallista hyväksyntää.

Pyydettyessä toimittajan on annettava kohtuullinen näyttö näiden vaatimusten noudattamisesta.

2.5 Korruption ja lahjonnan torjunta

Kaikenlainen lahjonta, rahanpesu, korruptio ja laittomat liiketoimintakäytännöt ovat ehdottomasti kiellettyjä. Toimittajan on toteutettava tehokkaat menettelyt kaikissa muodoissa tapahtuvan lahjonnan, rahanpesun, korruption ja sopimattomien etujen estämiseksi. Toimittaja ei saa tarjota, antaa, pyytää tai vastaanottaa lahjuksia, voitellurahoja tai sopimattomia lahjoja tai vieraanvaraisuutta. Apetitin työntekijöille ei saa tarjota etuja, jotka voivat vaikuttaa tai joiden voidaan katsoa vaikuttavan liiketoimintapäätöksiin.

2.6 Eturistiriitojen välttäminen

Toimittajien on vältettävä tilanteita, jotka aiheuttavat tai voivat antaa vaikutelman eturistiriidasta suhteessa Apetitiin. Toimittajan on ilmoitettava Apetitille kaikista mahdollisista tai olemassa olevista eturistiriidoista.

2.7 Kauppapakotteet

Toimittajan on noudatettava kaikkia sovellettavia EU:n, YK:n ja muiden toimivaltaisten viranomaisten asettamia pakotteita sekä vienti- ja tuontirajoituksia. Toimittajan on varmistettava, että tuotteet, palvelut ja maksut eivät riko pakotteita, ja että myös toimitusketjun toimijat noudattavat niitä.

3 Ihmisoikeudet ja työolosuhteet

Toimittajan on kunnioitettava kansainvälisesti tunnustettuja ihmisoikeuksia ja toteutettava ihmisoikeuksia koskevaa huolellisuusmenettelyä. Toimittajan on tunnistettava, ehkäistävä, lievennettävä ja korjattava haitallisia ihmisoikeusvaikutuksia.

3.1 Työterveys ja -turvallisuus

Toimittajan on tarjottava turvallinen, terveellinen ja suojattu työympäristö ja parannettava turvallisuuden hallintaa jatkuvasti. Ennaltaehkäisevien toimien, koulutuksen ja asianmukaisten suojarusteiden on oltava käytössä. Työterveys- ja turvallisuusriskit on arvioitava säännöllisesti ja niitä tulee hallita. Työntekijät on vakuutettava lain edellyttämällä tavalla ja heillä on oikeus keskeyttää vaarallinen työ ilman kielteisiä seuraamuksia.

3.2 Yhdistymisvapaus

Toimittajan on kunnioitettava työntekijöiden oikeutta perustaa tai liittyä ammattiliittoihin, osallistua työehtosopimusneuvotteluja sekä niihin liittyviin toimintoihin, kuten kokoontumisiin, sovellettavan lainsäädännön mukaisesti. Oikeuksien käyttämisestä ei saa seurata rangaistuksia tai syrjintää.

3.3 Työajat ja palkat

Toimittajan on noudatettava kaikkia sovellettavia lakeja, vaatimuksia ja toimialan standardeja, jotka liittyvät palkkoihin ja työaikoihin. Kaikkien työsuhteiden on perustuttava dokumentoituihin sopimuksiin, joissa määritellään selkeästi työsuhteen ehdot. Palkkojen ja etuuksien on vähintään täytettävä lakisääteiset ja toimialan vaatimukset, ja niiden tulisi tukea ihmisarvoista elintasoja silloin, kun lakisääteiset vähimmäispalkat ovat riittämättömiä. Palkoista, etuuksista ja vähennyksistä on viestittävä selkeästi, ja ne on maksettava säännöllisesti. Työaikojen on oltava kansallisen lain mukaisia. Säännöllisen työajan ei tule ylittää 48 tuntia viikossa eikä 60 tuntia ylityöt mukaan lukien. Ylitöiden on oltava vapaaehtoisia ja niistä on maksettava lainmukainen korvaus. Työntekijöille on annettava vähintään yksi lepopäivä kuuden peräkkäisen työpäivän jälkeen.

3.4 Lapsityö

Apetit ei hyväksy lapsityövoiman käyttöä. Jokaista lasta on suojeltava taloudelliselta hyväksikäytöltä ja sellaiselta työltä, jota voidaan pitää vaarallisena, jolla on kielteinen vaikutus lapsen koulutukseen tai joka on haitallista lapsen terveydelle tai kehitykselle. Toimittaja ei saa palkata työntekijää, joka on alle 15-vuotias, tai alle 14-vuotias, jos se on kansallisen lainsäädännön mukaan sallittua ILO:n yleissopimuksen 138 artiklan 2.4 mukaisesti. Nuoret työntekijät (15–17 vuotta) eivät saa tehdä vaarallista työtä, yövuoroja tai tehtäviä, jotka vaarantavat heidän terveytensä, turvallisuutensa, moraalinsa tai koulutuksensa. Toimittajan on noudatettava kaikkia nuoria työntekijöitä koskevia lakisääteisiä vaatimuksia.

3.5 Pakkotyö

Pakkotyö on kielletty sen kaikissa muodoissa. Toimittaja ei saa käyttää minkäänlaista pakkotyötä, velkaorjuuteen perustuvaa työtä, ihmiskaupan kautta hankittua työvoimaa eikä muuta vapaan tahdon vastaista työtä. Toimittaja ei saa pidättää palkkoja tai henkilökohtaisia asiakirjoja eikä rajoittaa liikkumisvapautta. Työntekijöiden ei tule joutua maksamaan rekrytointimaksuja tai niihin liittyviä kustannuksia. Toimittajan on kunnioitettava työntekijöiden oikeutta päättää työsuhteensa.

3.6 Syrjimättömyys ja oikeudenmukainen kohtelu

Toimittajan on varmistettava työntekijöidensä yhdenvertainen kohtelu ja yhtäläiset mahdollisuudet sekä vältettävä kaikenlaista syrjintää. Toimittaja ei saa syrjiä ketään rodun, etnisen alkuperän, sukupuolen, uskonnon, iän, vammaisuuden, seksuaalisen suuntautumisen, poliittisen mielipiteen, sosiaalisen alkuperän tai minkään muun sellaisen seikan perusteella, joka ei perustu työnolennaisiin vaatimuksiin. Toimittajan on varmistettava, että työntekijöitä kohdellaan ihmisarvoisesti ja kunnioittavasti. Häirintä, uhkailu, ruumiillinen rangaistus, sanallinen väkivalta tai muu epäinhimillinen kohtelu on ehdottomasti kielletty.

3.7 Maankäyttöoikeudet

Toimittajan on kunnioitettava voimassa olevia maankäyttöoikeuksia ja pidättäydyttävä kaikesta laittomasta pakkohädöstä sekä sellaisten maiden, metsien tai vesistöjen laittomasta riistämisestä tai omistuksen syrjäyttämisestä, joiden käyttö turvaa yhden tai useamman henkilön toimeentulon, erityisesti hankinnan tai kehittämisen yhteydessä.

4 Ympäristö

Toimittajan on noudatettava ympäristölainsäädäntöä ja tuettava YK:n Global Compact -aloitteen ympäristöperiaatteita. Toimittaja on tunnistanut toimintansa keskeiset ympäristövaikutukset, ja sen on toimintansa luonteen ja laajuuden mukaisesti pyrittävä vähentämään päästöjä ilmaan, maaperään ja vesistöihin sekä käyttämään resursseja tehokkaasti.

Toimittajien on

- täytettävä kaikki ympäristöä koskevat sääntely- ja lupaehtojen vaatimukset.
- seurattava, hallittava ja käsiteltävä asianmukaisesti jätevedet, ilmapäästöt ja jätteet, mukaan lukien vaaralliset jätteet.
- tunnistettava keskeiset ympäristövaikutukset ja pyrittävä vähentämään päästöjä ilmaan, veteen ja maaperään sekä parantamaan resurssitehokkuutta.
- huomioitava toimintansa ilmastovaikutukset ja toteutettava kohtuullisia toimenpiteitä kasvihuonekaasupäästöjen vähentämiseksi.

5 Noudattaminen ja toimeenpano

5.1 Toimeenpano koko toimitusketjussa

Toimittajien on integroitava näiden toimittajien eettisten toimintaperiaatteiden vaatimukset omiin toimintoihinsa ja varmistettava, että samat vaatimukset koskevat myös alihankkijoita ja toimitusketjun alkupään toimittajia sopimuksellisin tai vastaavin toimenpitein.

5.2 Läpinäkyvyys ja yhteistyö

Apetit arvioi ja seuraa säännöllisesti liikekumppaneidensa kykyä toimia asetettujen vaatimusten mukaisesti. Apetit odottaa toimittajalta avoimuutta ja yhteistyötä sekä edellyttää, että toimittaja

- toimittaa pyydetyt tiedot Apetitille vaaditussa muodossa ja asetettujen määräaikojen puitteissa
- osoittaa pyynnöstä, miten se varmistaa vaatimustenmukaisuuden koko toimitusketjussaan
- tekee täysimääräistä yhteistyötä Apetitin kanssa huolellisuusvelvoitteeseen (due diligence) liittyvissä prosesseissa ja korjaavissa toimenpiteissä

5.3 Eettinen ilmoituskanava (whistleblowing)

Toimittajan on otettava käyttöön ilmoitusmekanismi, jonka kautta sen työntekijät ja muut sidosryhmät voivat ilmoittaa näiden toimittajien eettisten toimintaperiaatteiden vaatimusten rikkomisesta. Ilmoituksen tehnyttä työntekijää ei saa kurinpidollisesti rangaista eikä syrjiä ilmoituksen seurauksena. Lisäksi toimittajan on tiedotettava työntekijöille mahdollisuudesta ilmoittaa väärinkäytöksistä [Apetitin Eettisen ilmoituskanavan](#) kautta.

5.4 Auditointioikeudet

Apetit voi suorittaa auditointeja – ilmoitettuja tai ilmoittamattomia – suoraan tai kolmannen osapuolen toimesta varmistaakseen tämän toimittajien eettisten toimintaperiaatteiden noudattamisen. Toimittajien tulee tehdä yhteistyötä kaikissa auditoinneissa ja arvioinneissa.

5.5 Korjaavat toimenpiteet ja päättäminen

Jos rikkomus tapahtuu, on tapahtumassa tai on olemassa riski sen tapahtumisesta, toimittajan on

- ilmoitettava Apetille mahdollisesta väärinkäytöksestä
- ryhdyttävä välittömästi toimenpiteisiin rikkomuksen lopettamiseksi tai sen vaikutusten minimoimiseksi
- toteutettava Apetitin edellyttämät korjaavat toimenpiteet
- tehtävä yhteistyötä korjaussuunnitelman laatimisessa ja toteuttamisessa.

Jos toimittaja ei noudata näitä toimittajien eettisiä toimintaperiaatteita tai ei toteuta vaadittuja parannuksia Apetitin asettamassa määräajassa, Apetit voi keskeyttää tai päättää liiketoimintasuhteen.